«АСТАНА ХАБ» ДЕРБЕС КЛАСТЕРЛІК ҚОРЫНЫҢ
БҰЗУШЫЛЫҚТАР ТУРАЛЫ БАСТАМАЛЫ ХАБАРЛАУ ЖӘНЕ
ОЛАР ТУРАЛЫ ХАБАРЛАҒАН АДАМДАРДЫ ҚОРҒАУ ТУРАЛЫ САЯСАТЫ

БЕКІТІЛДІ: «Астана Хаб» дербес кластерлік қоры Атқарушы комитетінің № 214 шешімімен

БЕКІТІЛГЕН КҮНІ: 16.10.2026

«АСТАНА ХАБ» ДЕРБЕС КЛАСТЕРЛІК ҚОРЫНЫҢ БҰЗУШЫЛЫҚТАРЫ ТУРАЛЫ БАСТАМАЛЫ ХАБАРЛАУ ЖӘНЕ ОЛАР ТУРАЛЫ ХАБАРЛАҒАН АДАМДАРДЫ ҚОРҒАУ ТУРАЛЫ САЯСАТЫ

Астана, 2026 жыл

МАЗМҰНЫ

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР, САЯСАТТЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ……..... 3
2. БҰЗУШЫЛЫҚТАР ТУРАЛЫ ХАБАРЛАҒАН АДАМДАРҒА БЕРІЛЕТІН КЕПІЛДІКТЕР…….....….4
3. ҚОЛДАНУ САЛАСЫ…….....……9
4. БҰЗУШЫЛЫҚТАР ТУРАЛЫ ХАБАРЛАУ ЖӘНЕ ҚАРАУ ТӘРТІБІ 11
5. ЖАУАПКЕРШІЛІК ЖӘНЕ ДЕН ҚОЮ ШАРАЛАРЫ…….....14
6. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР…….....…14
7. ТЕРМИНДЕР ЖӘНЕ АНЫҚТАМАЛАР.....15

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР, МАҚСАТТАР МЕН МІНДЕТТЕР

1.1. Жалпы ережелер

1. «Астана Хаб» дербес кластерлік қоры (бұдан әрі-Қор) қызметті заңдылық, ашықтық, есептілік, адалдық, іскерлік әдепті сақтау және сыбайлас жемқорлыққа және өзге де бұзушылықтарға мүлдем төзбеу қағидаттарына сай жүзеге асырады.

2. Қор Қазақстан Республикасының заңнамасы, Корпоративтік әдеп кодексі және Қордың ішкі нормативтік құжаттары талаптарының сақталуын қамтамасыз етеді. Қорда сыбайлас жемқорлыққа, алаяқтыққа, ұрлыққа, лауазымдық өкілеттіктерін теріс пайдалануға, мүдделердің реттелмеген қақтығысына, ақпаратты бұрмалауға, Іскерлік әдеп талаптарын, ішкі бақылаулар мен өзге де міндетті талаптарды бұзуға жол берілмейді.

3. Бұзушылықтар туралы бастамалы түрде хабарлау және олар туралы хабарлаған тұлғаларды қорғау саясаты (бұдан әрі — Саясат) - Қордың мыналарды белгілейтін ішкі құжаты:

Саясаттың қолданысы таралатын тұлғалар шеңбері мен бұзушылықтардың түрі;

бұзушылықтар туралы хабарламаларды жіберу арналары мен тәртібі;

хабарламаларды тіркеу, қарау және тексеру тәртібі;

хабарлаушылардың құпиялылығын, жасырын қалуын және қорғалуын қамтамасыз ету;

хабарлаушыларға қарсы әсер етуге тыйым салу және осындай әсер етуге берілетін шағымдарды қарау тәртібі;

хабарламаларды қарау нәтижелері бойынша шаралар.

4. Саясат Қазақстан Республикасының заңнамасына, соның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамаға және еңбек заңнамасына, сондай-ақ Қордың іскерлік әдеп, сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау салаларындағы ішкі құжаттарына сәйкес әзірленді.

5. Хабарламаны саясатта көзделген арналар арқылы жіберу хабарлаушының Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен өзінің құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау үшін уәкілетті мемлекеттік органдарға, құқық қорғау органдарына немесе сотқа жүгіну құқығын шектемейді.

1.2. Саясаттың мақсаттары

6. Саясаттың мақсаттары:

Қорда адалдық, ашықтық, жауапкершілік және бұзушылықтарға төзбеушілік мәдениетін қалыптастыру;

болжалды немесе жасалған бұзушылықтар туралы хабарлау үшін қауіпсіз, қолжетімді және түсінікті арналарды құру;

бұзушылықтарды уақтылы анықтау, ескерту, жолын кесу және олардың салдарын жою;

бұзушылықтар туралы адал хабарлаған тұлғаларды қудалаудан және басқа да қолайсыз салдардан қорғау;

Қордың корпоративтік басқару және ішкі бақылау жүйесіне

қызметкерлердің, серіктестердің, контрагенттердің және басқа да мүдделі тұлғалардың сенімін нығайту;

Қордың сыбайлас жемқорлық, беделдік, операциялық және басқа да тәуекелдерін азайту.

1.3. Саясаттың міндеттері

7. Саясаттың мақсаттарына жету үшін Қор мыналарды қамтамасыз етеді:

бұзушылықтар туралы хабарламаларды қабылдау, тіркеу, алдын ала бағалау және қарау;

ішкі ақпараттық арналар арқылы, соның ішінде анонимді түрде хабарламалар жіберу мүмкіндігі;

Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, бұзушылық туралы хабарлаған тұлға туралы мәліметтердің, хабарлама мазмұнының, тексеру материалдарының және оның нәтижелерінің құпиялылығы;

адал ниетпен бұзушылықтар туралы хабарлаған тұлғаларды хабарлама бергені немесе оны қарауға қатысқаны үшін жұмыстан шығарудан, кемсітуден, қысым көрсетуден, қорқытудан, қудалаудан және басқа да қолайсыз әрекеттерден қорғау;

хабарламаларды объективті, уақтылы және бейтарап қарау;

заңдылық, тәуелсіздік, құзыреттілік, құпиялылық және тартылған барлық тұлғалардың құқықтарын құрметтеу қағидаттарын сақтай отырып, ішкі тексерулер мен тергеулер жүргізу;

хабарламаларды қарау нәтижелері бойынша тиісті шаралар қабылдау;

Қазақстан Республикасының заңнамасымен және құпиялылық талаптарымен рұқсат етілген шектерде хабарлаушыны хабарламаның мәртебесі мен қарау нәтижелері туралы хабардар ету;

бұзушылықтарға ықпал еткен себептер мен жағдайларды талдау және алдын алу шараларын әзірлеу;

қызметкерлер мен мүдделі тұлғаларды бастамалы ақпараттандыру арналары, қорғау кепілдіктері және көрінеу жалған хабарламалар үшін жауапкершілік туралы хабардар ету.

1.4. Хабарламалар саласы

8. Осы Саясат шеңберінде еңбек құқықтары мен іскерлік әдеп нормаларын бұзуды, кемсітушілікті, қудалауды, психологиялық қысымды, моббингті, буллингті және харассментті қоса алғанда, осы Саясаттың 3-бөлімінде көзделген бұзушылықтарға қатысты фактілер, белгілер не негізделген күдіктер, сондай-ақ Қорға және оның қызметкерлеріне зиян келтіруге әкеп соғуы мүмкін өзге де әрекеттер немесе әрекетсіздік туралы хабарламалар қабылданады және қаралады.

9. Хабарлама хабарлама жіберуші адамда дұрыс ақпарат, негізделген болжам не бұзушылық жасалады, жасалды немесе жасалуы мүмкін деп пайымдауға дәлелді негіздемелер болған кезде жіберіле алады. Осы Саясат кепілдіктерін қолдану үшін хабарламада көрсетілген ақпарат кейіннен толық расталуы міндетті емес.

10. Жалған ақпаратқа саналы түрде негізделген, басқа адамға зиян келтіру, жалған ақпаратты тарату немесе құқықты теріс пайдалану мақсатында жолданған хабарламалар немесе мәлімдемелер осы Саясатпен қорғалмайды.

Бұл ретте тексеру қорытындысы бойынша хабарламаның дәлелденбеуі оның көрінеу түрде жалған екенін білдірмейді.

1.5. бастамалы ақпараттандыру арналары

11. Қор штаттық және жалдамалы қызметкерлердің, басқару органы мүшелерінің, жұмысқа тұруға үміткерлердің, тағылымдамадан өтушілердің, контрагенттердің, серіктестердің, өнім берушілердің және басқа да мүдделі тұлғалардың болжамды бұзушылықтар туралы хабарламалар мен мәлімдемелерді жіберу мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

12. Хабарлама немесе өтініш мынадай ішкі бастамалы хабардар ету арналары арқылы жіберіле алады:

тікелей басшыға;

сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-офицеріне;

корпоративтік қауіпсіздік қызметіне;

жетекшілік ететін Басқарушы директорға;

ішкі аудит қызметіне;

Бас директорға;

қор бекіткен, олар туралы ақпарат Қордың ресми интернет-ресурсында орналастырылған бастамалы ақпараттандырудың өзге де құпия арналары арқылы .

13. Ішкі арналар жазбаша, электронды немесе ауызша түрдегі хабарламаларды қабылдауды қамтамасыз етуге тиіс. Ауызша хабарламаларды қабылдау жеке жүгінген кезде немесе телефон арқылы, хабарламаны қабылдайтын уәкілетті тұлға оның мазмұнын жазбаша түрде тіркей отырып жүзеге асырылады. Техникалық мүмкіндік болған жағдайда Қор анонимді хабарламаларды қабылдауды да қамтамасыз етеді.

14. Қордың ресми интернет-ресурсында ақпараттандыру арналарының байланыс деректері, хабарламаларды жіберу тәртібі және олардың жұмыс тәртібі жарияланады және мүдделі тұлғаларға өзге де қолжетімді тәсілдермен жеткізіледі.

15. Егер ондағы мәліметтер алдын ала бағалау және қажет болған жағдайда тексеру жүргізу үшін жеткілікті болса, Қор анонимді хабарламаларды қабылдайды және қарайды.

16. Ішкі арналар арқылы хабарлама жіберу тұлғаның Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен уәкілетті мемлекеттік органдарға, құқық қорғау органдарына немесе сотқа тікелей жүгіну құқығын шектемейді.

17. Тұлға Қордың сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-офицеріне хабарлама немесе өтініш беру бағыттары, хабарлаудың қолжетімді арналары және осы Саясатта көзделген қорғау кепілдіктері бойынша кеңес алу үшін жүгінуге құқылы. Мұндай кеңес алу ерікті болып табылады және тұлғаның Қордың ішкі арналары арқылы хабарлама немесе өтініш жолдау немесе уәкілетті мемлекеттік органдарға жүгіну құқығын шектемейді.

18. Қор бұзушылықтардың алдын алу, олармен байланысты тәуекелдерді азайту және Қордың, хабарлаушының және басқа да қатысушы тұлғалардың заңды мүдделерін қорғау мақсатында хабарламаларды құпия, уақтылы және объективті қарауды қамтамасыз етеді.

2. БҰЗУШЫЛЫҚТАР ТУРАЛЫ ХАБАРЛАҒАН АДАМДАРҒА БЕРІЛЕТІН КЕПІЛДІКТЕР

2.1. Жалпы қорғау кепілдіктері

19. Қор ішкі ақпараттық арналар немесе уәкілетті мемлекеттік органдар арқылы болжамды, жасалып жатқан немесе жасалған бұзушылық туралы адал хабарлаған тұлғаны, сондай-ақ тексеру жүргізуге жәрдемдескен тұлғаны қорғауды қамтамасыз етеді.

20. Егер өтініш беруші адал ниетпен әрекет етсе және хабарланған ақпарат сенімді деп санауға дәлелді негіздемелер бар болса, хабарламаны қарау нәтижелеріне қарамастан қорғалады.

Тексеру қорытындылары бойынша хабарламаның расталмаудың өзі өтініш берушіні жауапқа тарту немесе оған қолайсыз шаралар қолдану үшін негіздеме болмайды.

21. Қорғауды ұсыну адамды өзінің орындаушы немесе бұзушылыққа қатысушы ретінде жасаған әрекеттерін қоса алғанда, өзінің заңсыз әрекеттері үшін жауапкершіліктен босатпайды Ерікті хабарлау және тексеруге жәрдемдесу фактісі Қазақстан Республикасының заңнамасында және Қордың ішкі құжаттарында көзделген жағдайларда және тәртіппен ескерілуі мүмкін.

2.2. Қарсы әсерге тыйым салу

22. Қор хабарлама жіберуге, тексеруге қатысуға немесе бұзушылық мән-жайларын анықтауға жәрдемдесуге байланысты хабарлаушыға қатысты тікелей немесе жанама жауап әсер етуге жол бермейді.

23. Бұзушылық туралы хабарлаған немесе оны қарауға жәрдемдескен тұлғаларға қатысты тікелей немесе жанама қарсы әрекеттер қолданылмайды, соның ішінде:

жұмыстан шығару, жұмыстан шеттету, келісімшарт жасасудан бас тарту, шартты ұзартудан бас тарту, еңбек, азаматтық-құқықтық немесе өзге де шартты, соның ішінде аутстаффинг компаниясы арқылы тартылған тұлғамен шарттық қатынастарды тоқтату немесе мерзімінен бұрын бұзу;

лауазымнан төмендету, мансабын жоғарылатпау, еңбек функцияларын, жұмыс орнын, жұмыс уақытын, еңбек жағдайларын, еңбек ақысын негізсіз өзгерту, сондай-ақ сыйақылардан, жеңілдіктерден, төлемдерден, оқытудан, біліктілікті арттырудан, кәсіби мүмкіндіктерден немесе жобаларға қатысу мүмкіндігінен айыру;

қызметке негізсіз теріс баға беру, ұсыныстарды немесе мінездемелерді нашарлату, заңды және құжатпен расталған негіздерсіз тәртіптік немесе өзге де жауапкершілік шараларын қолдану;

кемсіту, қорқыту, үрейлендіру, мәжбүрлеу, қудалау, жапа шектіру, психологиялық қысым жасау, моббинг, буллинг, харассмент, ар-намысты қорлайтын қарым-қатынас, соның ішінде әлеуметтік желілер мен басқа да цифрлық арналарды пайдалану арқылы;

өтініш беруші үшін хабарламаның жіберілуіне байланысты қолайсыз салдарлар туғызатын өзге де іс-әрекеттер немесе әрекетсіздік.

24. Хабарлаушыға қатысты кез келген басқарушылық, кадрлық, тәртіптік немесе өзге де шешім хабарлама жіберумен немесе оны қарауға қатысумен байланысты емес объективті, құжатпен расталған мән-жайларға негізделуі тиіс.

25. Өзіне қатысты жауап әсері қолданылды деп есептейтін адам сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-офицерге, корпоративтік қауіпсіздік қызметіне, Бас директорға, Қордың басқару органдарына не уәкілетті мемлекеттік органдарға жүгінуге құқылы. Мұндай хабарлама Қазақстан Республикасының заңнамасында және Қордың ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен дереу тіркелуге, дербес бағалануға және қаралуға жатады.

2.3. Құпиялылық, анонимдік және сыртқы қорғау

26. Егер Қазақстан Республикасының заңнамасында өзгеше көзделмесе, хабарлаушының жеке басы туралы мәліметтер, хабарламаның мазмұны, материалдары және оны қарау нәтижелері, сондай-ақ оларға қатысты тексеру жүргізілетін адамдар туралы мәліметтер құпия ақпарат болып табылады.

27. Көрсетілген ақпаратқа қолжетімділік хабарламаны тіркеу, қарау және тексеру, шешімдер қабылдау, ден қою шараларын іске асыру және мониторинг үшін қажетті көлемде ғана уәкілетті тұлғаларға беріледі.

28. Өтініш берушінің жеке басын ашуға тек оның жазбаша келісімімен немесе Қазақстан Республикасының заңнамасында тікелей көзделген жағдайларда ғана жол беріледі. Заң талаптарына сәйкес мәліметтерді ашу қажет болған жағдайда, Қор мүмкіндігінше, берілетін ақпараттың негіздері, көлемі және алушылары туралы хабарлаушыны алдын ала хабардар етеді.

29. Қор осы Саясатты іске асыру кезінде алынған ақпаратты рұқсатсыз пайдалануды, жария етуді, жоғалтуды, өзгертуді немесе заңсыз пайдалануды болғызбау үшін ұйымдастырушылық, техникалық және құқықтық шаралар қабылдайды. Хабарлаушымен жеке құпиялылық туралы келісімнің болмауы Қор мен тартылған тұлғаларды құпиялылықты сақтау міндетінен босатпайды.

30. Хабарлаушы Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген не уәкілетті мемлекеттік органдарда немесе сотта оның құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау үшін қажетті жағдайларды қоспағанда, хабарлама жіберуге немесе тексеруге қатысуға байланысты өзіне белгілі болған мәліметтердің құпиялылығын сақтауға міндетті.

31. Өтініш беруші, оның ішінде егер оның хабарламасы тиісінше қаралмады немесе оның құқықтары мен заңды мүдделері бұзылды деп есептесе, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға, сотқа және өзге де мемлекеттік органдарға Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жүгінуге құқылы.

2.4. Еңбек дауларын қарау

32. Бұзушылық туралы адал хабардар ету жолымен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға жәрдем көрсеткен адамның қатысуымен жеке еңбек дауын Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасында және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамада белгіленген тәртіппен Қордың келісім комиссиясы қарайды.

33. Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органның өкілі осындай еңбек дауын қарауға тартылады. Дау бойынша шешімдер, құжаттар және мәліметтер Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда, көлемде және мерзімдерде көрсетілген органға жіберіледі.

2.5. Ынталандыру және жауапкершілік

34. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы хабарлаған немесе

оны анықтауға, алдын алуға немесе жолын кесуге өзге де түрде адал жәрдемдескен адамды көтермелеу Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда және тәртіппен жүзеге асырылады.

35. Қор Қазақстан Республикасының заңнамасына, құпиялылық талаптарына және Қордың ішкі құжаттарына қайшы келмесе, бұзушылықтарды анықтауға және алдын алуға адал атсалысқан тұлғаларға материалдық және материалдық емес ынталандыру шараларын қолдануға құқылы.

36. Көрінеу жалған хабар берген тұлға Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жауапты болады.

Тексеру нәтижелері бойынша мәліметтердің расталмауы, хабарламаның көрінеу жалған екенін білдірмейді.

2.6. Хабарламаларды қараудың жалпы қағидалары

37. Қор Қазақстан Республикасының заңнамасына, Қордың ішкі құжаттарына және осы Саясатқа сәйкес болжамды бұзушылықтар туралы хабарламаларды қабылдауды, тіркеуді, алдын ала бағалауды және қарауды, сондай-ақ олардың нәтижелері бойынша барабар ден қою шараларын қабылдауды қамтамасыз етеді.

38. Хабарламаны қарау нәтижелері бойынша Қор бұзушылықтар мен олардың салдарын жою, ішкі бақылау мен процестерді жетілдіру, тәуекелдерді басқару, қызметкерлерді оқыту және өз құзыреті шегінде өзге де шаралар қабылдауға құқылы.

39. Хабарламаны қарау нәтижелері туралы ақпарат өтініш берушіге мүмкіндігі болған кезде және Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын, тексерудің құпиялылығын, үшінші тұлғалардың құқықтарын, дербес деректерді қорғау қағидаларын, коммерциялық және заңмен қорғалатын өзге де құпияны бұзбайтын көлемде беріледі.

3. ҚОЛДАНУ САЛАСЫ

3.1. Саясат қолданысы таралатын тұлғалар

40. Осы Саясаттың қолданысы Қордың басқару органдары мен алқалы органдарының мүшелеріне, штаттық және жалдамалы қызметкерлерге, оның филиалдары мен өкілдіктерінің қызметкерлеріне, Қордың еншілес және тәуелді ұйымдарына, жұмысқа тұрушы үміткерлерге, тағылымдамадан өтушілерге, сондай-ақ азаматтық-құқықтық шарттар негізінде жұмыстарды орындайтын немесе қызметтер көрсететін адамдарға таралады.

Осы Саясаттың ережелері Қордың келісімшарттарда, сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескертулерде және басқа да қолданылатын құжаттарда көзделген міндеттемелері шегінде Қордың контрагенттеріне, серіктестеріне, өнім берушілеріне, кеңесшілеріне және басқа да мүдделі тұлғаларына қолданылады.

41. Осы Саясаттың 40-тармағында көрсетілген тұлғалар, егер тиісті бұзушылықтың орын алғаны немесе жасалуы ықтималдығы туралы сенімді мәліметтері, негізделген күдіктері немесе ақылға қонымды себептері болса, жасалған, жасалып жатқан немесе жасалуы мүмкін бұзушылықтар туралы хабарлауға құқылы.

3.2. Хабарламалардың мәні

42. Осы Саясат шеңберінде мынадай бұзушылық фактілері, көрінстері немесе олар туралы негізделген күдіктер бойынша хабарламалар жіберіле алады:

бопсалау, ұсыныс, уәде беру, пара беру, пара алу немесе делдалдықты, заңсыз сыйақыларды, лауазымдық өкілеттіктерді асыра пайдалану немесе асыра пайдалануды, сондай-ақ қызметтік жағдайды жеке мүддеге пайдалануды қоса алғанда, коррупциялық құқық бұзушылықтар туралы;

алаяқтық, жымқыру, иемдену, ысырап ету, Қордың ақшалай қаражатын, мүлкін, тауарлық-материалдық құндылықтарын және өзге де активтерін негізсіз есептен шығару, сондай-ақ өзге де негізсіз шығындар туралы;

жеке мүдделерін ашпау, үлестес тұлғалардың мүдделерін қолдау, үшінші тұлғаларға негізсіз артықшылықтар беру және мүдделер қақтығысын басқару жөніндегі талаптарды өзге де бұзушылықтар туралы;

қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыру және басқа да күдікті қаржылық операциялар;

Қазақстан Республикасының заңнамасын, Қордың ішкі құжаттарын, Іскерлік әдеп кодексін, сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс талаптарын, саясаттарды, рәсімдерді және ішкі бақылауларды бұзу туралы;

бухгалтерлік есеп, қаржылық есептілік, бюджеттеу, салық есебі, сатып алу, шарттық жұмыс, активтерді басқару және ақша қаражатын пайдалану саласындағы бұзушылықтар, оның ішінде есептілікті манипуляциялау, маңызды ақпаратты жасыру, операцияларды дұрыс жіктемеу немесе уақтылы көрсетпеу туралы;

құжаттарды, есепке алу деректерін, есептерді, тізілімдерді, мәліметтер мен қызмет нәтижелерін, соның ішінде ресми түрде түгендеу жүргізуді бұрмалау, қолдан жасау, жою, жасыру, тиісті емес сақтау немесе бұрмалау туралы;

мүлікті, ресурстарды, зияткерлік меншікті, жеке деректерді, коммерциялық құпияны, құпия, қызметтік, инсайдерлік және басқа да шектеулі қолжетімді ақпаратты заңсыз пайдалану, қол жеткізу, көшіру, беру, жоғалту немесе жария ету туралы;

еңбек заңнамасын, еңбек құқықтары мен әдеп нормаларын бұзу, соның ішінде заңсыз әрекеттерге мәжбүрлеу, заңсыз қосымша жұмысқа тарту, жұмыстан шығуға мәжбүрлеу, кемсіту, қудалау, қорқыту, психологиялық қысым көрсету, моббинг, буллинг және харассмент туралы;

Қорға, оның қызметкерлеріне, серіктестеріне, мемлекетке, қоғамға немесе Қордың іскерлік беделіне нұқсан келтіруі мүмкін өзге де іс-әрекеттер немесе әрекетсіздіктер туралы.

43. Хабарлама осы Саясаттың қолданыс аясына жата ма деген мәселені Қордың сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-офицері және (немесе) хабарламаларды қабылдауға және қарауға жауапты тұлға, өтініштің мазмұнына, болжамды бұзушылықтың сипатына және Қордың ішкі құжаттарына сүйене отырып шешеді.

3.3. Қолдану шектеулері

44. Осы Саясат мыналарды қарастыруға арналмаған:

заңнаманың, Қордың ішкі құжаттарының немесе әдеп нормаларының ықтимал бұзылуына байланысты емес жеке қақтығыстар;

егер оларда осы Саясатта көзделген бұзушылық белгілері болмаса, мәні тек жұмыстағы жеке келіспеушіліктер болатын өтініштер;

егер мұндай шағымдар сыбайлас жемқорлықпен, кемсітушілікпен, қысыммен, еңбек құқықтарының бұзылуымен немесе өзге де заңсыз әрекеттермен байланысты болмаса, еңбек жағдайларына, еңбекақыға, жұмыс кестесіне немесе ұйымдастырушылық шешімдерге қатысты шағымдар;

жеке наразылықты білдіруге, басқа адамды қорлауға, беделін түсіруге немесе зиян келтіруге бағытталған өтініштер;

жалған хабарламалар мен құқықты теріс пайдалану мақсатында жолданған хабарламалар.

45. Егер хабарлама осы Саясаттың қолданыс аясына жатпаса, Қор оны қарау үшін мәселе соның құзыретіне кіретін Қордың құрылымдық бөлімшесіне немесе органына, соның ішінде HR-офиске немесе корпоративтік қауіпсіздік қызметіне тапсыруға құқылы. Өтініш берушіге құпиялылықты сақтау мүмкіндігі мен шарты сақтала отырып, хабарламаның тапсырылғаны туралы хабарланады.

46. Адамдардың өміріне, денсаулығына, қауіпсіздігіне, мүлікке, ақпараттық жүйелерге тікелей қауіп төнген жағдайда немесе қылмыс белгілері болған кезде, өтініш берушіге шұғыл қызметтерге, құқық қорғау органдарына немесе өзге де уәкілетті мемлекеттік органдарға дереу хабарласу ұсынылады. Қордың ішкі арналары бойынша хабарлама жіберу тұлғаның мұндай өтініш беру құқығын шектемейді.

4. БҰЗУШЫЛЫҚТАР ТУРАЛЫ ХАБАРДАР ЕТУ ЖӘНЕ ХАБАРЛАМАЛАРДЫ ҚАРАУ ТӘРТІБІ

4.1. Хабарламаны жіберу

47. Болжамды бұзушылық туралы ақпараты бар тұлға, осы Саясатта белгіленген және Қордың ресми интернет-ресурсында жарияланған кез келген қолжетімді ішкі бастамалық хабарлау арнасы арқылы хабарлама жіберуге құқылы.

48. Хабарлама жазбаша немесе ауызша түрде Қор бекіткен арналар арқылы, соның ішінде арнайы телефон нөмірі, электронды пошта, онлайн-нысан арқылы немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-офицерге немесе Бас директорға жеке жүгінген кезде жолдана алады. Ауызша хабарламаны қабылдаған кезде оның мазмұнын хабарламаны қабылдаған адам жазбаша түрде тіркейді.

49. Хабарлаушы адам хабарламаны жасырын түрде жіберуге құқылы. Анонимді хабарлама алдын ала бағалау, тексеру немесе қолжетімді кері байланыс арнасы арқылы қосымша ақпарат сұрау үшін жеткілікті мәліметтер бар болса қаралады.

50. Өтініш беруші өз бетінше тексеру немесе тергеу жүргізуге міндетті емес. Хабарлама жолдаған кезде өтініш беруші хабарлама жасауға негіз болған фактілер мен мән-жайларды өзіне белгілі болғандай адал баяндап, бар болса, тиісті материалдарды қоса беруі тиіс.

Қазақстан Республикасының заңнамасын бұза отырып, дәлелдемелер алуға, басқа қызметкерлердің жұмысына араласуға немесе өтініш беруші мен

басқа тұлғалардың өміріне, денсаулығына, қауіпсіздігіне немесе заңды мүдделеріне қатер төндіруге жол берілмейді.

51. Мүмкіндік болған жағдайда хабарламада болжамды бұзушылықтың сипаттамасын (оның орын алған жағдайлары, күні, кезеңі және орны), қатысы бар тұлғалар, бөлімшелер немесе контрагенттер туралы мәліметтерді, ықтимал тәуекелдер, зиян және салдар туралы ақпаратты көрсету ұсынылады, сондай-ақ қолда бар құжаттарды (электрондық файлдар, жазылған хаттар, фотосуреттер, сілтемелер, куәгерлер туралы мәліметтер) және өзге де материалдарды қоса беру қажет. Кері байланыс алу үшін өтініш беруші өзіне хабарласатын қолжетімді тәсілді көрсете алады.

Жеке мәліметтердің немесе материалдардың болмауы, егер оның мазмұны алдын ала бағалау жүргізуге мүмкіндік берсе, хабарламаны қабылдаудан бас тартуға негіздеме болмайды.

52. Хабарлаушы адам ықтимал бұзушылық туралы ақпарат алғаннан кейін дереу хабарлама жіберуі тиіс.

Уақтылы хабарлау Қорға залалды болдырмау немесе азайту, материалдарды сақтау және тексеру жүргізу үшін шаралар қабылдауға мүмкіндік береді.

4.2. Хабарламаларды тіркеу және алдын ала бағалау

53. Құпия ақпараттандыру арналары арқылы келіп түскен барлық хабарламалар Қордың сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-офицері немесе Қордың өзге де уәкілетті тұлғасы жүргізетін құпия тізілімде тіркелуге тиіс.

54. Тізілімді, тексеру материалдарын және өтініш берушілер туралы мәліметтерді тек уәкілетті тұлғалар хабарламаны қарау, тексеру жүргізу, шешім қабылдау және шаралардың орындалуын бақылау үшін қажетті көлемде ғана рұқсатпен ала алады.

55. Тіркелген күннен бастап 2 жұмыс күні ішінде уәкілетті тұлға хабарламаны алдын ала бағалайды және мыналарды анықтайды:

хабарламаның Саясаттың қолданыс аясына қатыстылығы;

тексеру жүргізу қажеттілігі;

зиянды болдырмау, дәлелдемелерді сақтау, жауап қайтаруды болдырмау немесе мүдделер қақтығысын реттеу үшін шұғыл шаралардың қажеттілігі;

хабарламаны қарауға қатысушыларда мүдделер қақтығысының бар-жоғы;

хабарламаны Қордың немесе мемлекеттік органның басқа уәкілетті органына қарау үшін жолдау қажеттілігі.

56. Мүдделер қақтығысы туындаған тұлға хабарламаны қараудан дереу бас тартуға міндетті. Қор хабарламаны тәуелсіз уәкілетті тұлғаға, комиссияға немесе сыртқы сарапшыға беруді қамтамасыз етеді.

57. Хабарламаларды қабылдауға, тіркеуге, қарауға немесе тексеруге уәкілетті тұлғаларға қатысты хабарламалар Қордың мүдделер қақтығысы жоқ басқару органына немесе тұлғасына қарау үшін жіберіледі:

Бас директорға қатысты — Қордың Басқару комитетінің төрағасына;

Атқару комитеті мүшесіне қатысты – тиісті мүшенің қатысуынсыз Атқару комитетінің төрағасына;

ішкі аудит қызметінің басшысына, сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-офицерге, Бас директордың кеңесшісіне немесе өзге де уәкілетті тұлғаларға қатысты - тексеруші адамды тағайындау, комиссия құру не сыртқы

сарапшыны тарту арқылы тәуелсіз тексеруді ұйымдастыру үшін Қордың жоғары тұрған басқару органына.

58. Хабарлама келіп түскен тұлғалар, сондай-ақ хабарламаны объективті және бейтарап қарауға ықпал ететін жеке мүдделілігі бар тұлғалар оны қарауға, тексеру жүргізуге және оның нәтижелері бойынша шешім қабылдауға жіберілмейді және бұл процестерге ықпал етуге құқылы емес.

4.3. Хабарламаларды тексеру

59. Негіздемелер болған жағдайда Қор хабарлама бойынша ішкі тексеру жүргізеді. Тексеруді заңдылық, объективтілік, құпиялылық, пропорционалдылық, кінәсіздік презумпциясы және барлық қатысушы тұлғалардың құқықтарын құрметтеу қағидаттарын сақтай отырып, құзыретті және тәуелсіз тұлғалар жүзеге асырады.

60. Тексеру жүргізу үшін уәкілетті тұлғалар Қазақстан Республикасының заңнамасы мен Қордың ішкі құжаттары шеңберінде құжаттар мен түсініктемелерді сұратуға, әңгімелесуге, сондай-ақ шарттарды, есепке алу және қаржылық құжаттарды, іс жүргізу хат-хабарларын, ақпараттық жүйелердің деректерін және хабарламаға қатысты өзге де материалдарды зерделеуге құқылы.

61. Осы Саясаттың қолданысы таралатын Қордың қызметкерлері мен басқа адамдар өз өкілеттіктері мен шарттық міндеттемелері шегінде тексеруге жәрдемдесу үшін сенімді мәліметтер мен құжаттарды уақтылы ұсынуға, тексеруге жататын материалдардың сақталуын қамтамасыз етуге міндетті және оларды жоюға, жасыруға, өзгертуге немесе бұрмалауға жол бермеуге міндетті.

Аталған әрекеттер осы Саясатты бұзу деп саналады және Қазақстан Республикасының заңнамасына және Қордың ішкі құжаттарына сәйкес ден қою шараларын қабылдауға әкеп соғады.

62. Өзіне қатысты тексеру жүргізіліп жатқан адам дәлелдемелерді жоғалту, өтініш берушіге немесе куәгерлерге қысым көрсету, тексеруге кедергі келтіру немесе құпия ақпаратты жария ету қаупін тудырмайтын көлемде және мерзімде бұл туралы хабардар етіледі. Өтініш берушінің жеке басы Қазақстан Республикасының заңнамасында тікелей көзделген жағдайларды қоспағанда, оның жазбаша келісімінсіз жария етілмейді.

63. Тексеру жүргізіліп жатқан тұлға жазбаша және ауызша түсініктемелер, құжаттар мен өзге де материалдар ұсынуға, сондай-ақ тексеруге кедергі келтірмейтін және өтініш берушінің, куәгерлер мен өзге де тұлғалардың құпиялылығын, құқықтарын бұзбайтын көлемде өзіне қатысты ақпаратпен танысуға құқылы. Мұндай тұлға Қазақстан Республикасының заңнамасында және Қордың ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен Қордың әрекеттері мен шешімдеріне шағымдануға құқылы.

64. Ішкі тексеру Бас директордың бұйрығымен не Қордың Жарғысына және осы Саясатқа сәйкес осыған уәкілеттік берілген Қордың өзге органының шешімімен тағайындалады және тиісті шешім қабылданған күннен бастап күнтізбелік 15 күн ішінде өткізіледі.

Үшінші тұлғалардан мәліметтер алу, материалдардың едәуір көлемін зерделеу, сараптама жүргізу қажет болған кезде не өзге де объективті себептер болған кезде тексеру мерзімі тексеруді тағайындаған тұлғаның немесе Қор органының дәлелді шешімімен ұзартылуы мүмкін. Бұл ретте тексерудің жалпы

мерзімі оны жүргізу туралы шешім қабылданған күннен бастап екі айдан аспауға тиіс.

65. Байланысу мүмкіндігі болған кезде хабардар етуші адам мерзімнің ұзартылуы және оның себептері туралы тиісті шешім қабылданған күннен бастап 3 жұмыс күні ішінде хабардар етіледі. Ақпарат Қазақстан Республикасының заңнамасы мен құпиялылық талаптарын сақтай отырып ұсынылады.

66. Мүмкіндік болса барлаушы адам хабарламаның тіркелгені, оны қарау барысы және қорытынды мәртебесі туралы хабардар етіледі. Ақпарат құпиялылық талаптарын, дербес деректер туралы заңнаманы, үшінші тұлғалардың құқықтарын, коммерциялық және заңмен қорғалатын өзге де құпияларды бұзбайтын көлемде беріледі.

5. ЖАУАПКЕРШІЛІК ЖӘНЕ ШАРАЛАР

67. Атқарушы комитет мүшелері, Бас директордың кеңесшілері, құрылымдық бөлімшелердің басшылары және Қордың өзге де қызметкерлері өздерінің өкілеттіктері мен лауазымдық міндеттері шеңберінде Қазақстан Республикасының заңнамасын, Қордың ішкі нормативтік құжаттарын, іскерлік әдеп талаптарын, сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенсті, ішкі бақылауды және тәуекелдерді басқаруды қамтамасыз етеді.

68. Ішкі тексеру хабарламаның мән-жайын анықтау және Қордың құзыреті шегінде шаралар қабылдау үшін жүргізіледі. Ол сотқа дейінгі тергеп-тексеруді, сот талқылауын және өзге де уәкілетті мемлекеттік органдар жүзеге асыратын рәсімдерді алмастырмайды. Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен тұлғалардың заңды жауапкершілігі мәселелері шешіледі.

69. Қор ішкі тексеру нәтижелері бойынша бұзушылықтың сипаты мен салдары, кінәнің дәрежесі, залалдың болуы, бұзушылықтың қайталануы, іс мән-жайлары және Қазақстан Республикасының заңнамасы талаптарын ескере отырып, барабар ден қою шараларын қабылдайды.

70. Ден қою шараларына мыналар кіруі мүмкін:

заңнамада көзделген негіздер болған кезде материалдарды уәкілетті мемлекеттік органдарға жіберу;

Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасында белгіленген тәртіпті сақтай отырып және заңды негіздер болған жағдайда еңбек қатынастарын тоқтатуды қоса алғанда, тәртіптік шараларды қолдану;

Қордың мүдделерін қорғау, келтірілген залалды өтеу, берешекті өндіріп алу, мердігерлермен шарттық қатынастарды қайта қарау немесе тоқтату бойынша шаралар қабылдау;

Қордың құзыреті шеңберінде ақпараттық жүйелерге, активтерге, құжаттарға немесе жеке операцияларға қол жеткізуді шектеу;

бұзушылықтардың салдарын жою, құжаттар мен есептік деректерді қалпына келтіру, түгендеу және басқа да бақылау рәсімдерін жүргізу;

процестерді, ішкі бақылауды, тәуекелдерді басқару шараларын жетілдіру, сондай-ақ түзету және алдын алу іс-шараларын жүзеге асыру;

қабылданған шешімдердің орындалуын оқыту, нұсқаулық беру және

бақылау жүргізу.

6. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

71. Бұл Саясат - Қордың корпоративтік басқару, ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару, корпоративтік әдеп және сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс жүйесінің бөлігі.

72. Осы Саясат пен Қазақстан Республикасының заңнамасы арасында қайшылық туындаған жағдайда, Қазақстан Республикасының заңнамасы қолданылады. Саясаттың жекелеген ережесінің жарамсыздығы, өзгеруі немесе қолданылмай қалуы оның қалған ережелерінің күшіне әсер етпейді.

73. Қор қызметкерлерге Саясатты ішкі ақпараттық ресурста жариялау, оқыту, нұсқау беру және басқа да қолжетімді тәсілдер арқылы таныстыруды қамтамасыз етеді.

Қордың Саясатының қолданыстағы редакциясы Қор белгілеген көлемде Қордың ресми интернет-ресурсында орналастырылады.

74. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет Саясат ережелерін түсіндіруді ұйымдастырады, хабарламаларды жіберу мәселелері бойынша кеңес береді және Қордың жауапты тұлғаларымен бірлесіп ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын үйлестіреді.

75. Саясат кем дегенде үш жылда бір рет, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасы, Қордың құрылымы, ақпараттандыру арналары, ішкі процестер, тәуекелдерді басқару жүйесі өзгерген жағдайда немесе оны жаңарту қажеттілігі анықталған кезде қайта қаралады.

76. Осы Саясат Қордың атқарушы алқалы органы бекітеді және Саясат күшін жою туралы шешім қабылданғанға дейін қолданылады. Қордың атқарушы алқалы органы Қор Жарғысына, Қордың ішкі құжаттарына және өкілеттіктерді бөлуге сәйкес осы Саясатқа енгізілетін өзгерістер мен толықтыруларды бекітеді.

7. ТЕРМИНДЕР ЖӘНЕ АНЫҚТАМАЛАР

77. Осы Саясаттың мақсаттары үшін мынадай негізгі терминдер мен анықтамалар қолданылады:

анонимді хабарлама — хабарлаушыны анықтауға мүмкіндік беретін мәліметтер көрсетілмей жіберілген, бұзушылық туралы хабарлама;

ішкі тексеру — Қор жүргізетін, хабарламада баяндалған мән-жайларды анықтау, ұсынылған мәліметтердің дәйектілігін бағалау және Қордың құзыреті шегінде шаралар қабылдау жөніндегі іс-әрекеттер кешені;

адал хабарлама — олар тексеру нәтижелері бойынша расталған, растмалмағанына қарамастан, баяндалған мәліметтерді дұрыс деп санауға ақылға қонымды негіздемелері бар адам жіберген хабарлама;

хабарлаушы — Қордың ішкі арналары немесе уәкілетті мемлекеттік орган арқылы бұзушылық туралы хабарлама жіберген жеке немесе заңды тұлға;

құпия ақпарат туралы хабарлама — Қазақстан Республикасының заңнамасына және осы Саясатқа сәйкес қолдануы шектелген өтініш берушінің жеке басы, хабарламаның мазмұны, оларға қатысты тексеру жүргізілетін

адамдар, тексеру материалдары мен нәтижелері туралы мәліметтер;

мүдделер қақтығысы — қызметкердің, лауазымды адамның немесе өзге адамның жеке мүдделері мен оның лауазымдық өкілеттіктері арасындағы, жеке қызығушылық Қордың мүддесі үшін міндеттерді объективті және бейтарап орындауға және шешім қабылдауға әсер ету мүмкіндігіне ықпал ететін немесе ықпал етеді деп сарапануы мүмкін қайшылық;

сыбайлас жемқорлық — лауазымдық немесе қызметтік өкілеттіктерді және олармен байланысты мүмкіндіктерді өзі немесе үшінші тұлғалар үшін мүліктік немесе мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу мақсатында заңсыз пайдалану, сондай-ақ мұндай игіліктер мен артықшылықтарды ұсыну арқылы пара беріп сатып алу;

коррупциялық құқық бұзушылық — Қазақстан Республикасының заңнамасында әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық белгіленген сыбайлас жемқорлық белгілері бар құқыққа қайшы кінәлі іс-әрекет немесе әрекетсіздік;

ден қою шаралары — бұзушылықты және оның салдарын жоюға, залалды өтеуге, кінәлі адамдарды Қордың құзыреті шегінде жауапқа тартуға, сондай-ақ қайталанған бұзушылықтардың алдын алуға бағытталған хабарламаны қарау нәтижелері бойынша Қордың шешімдері мен іс-әрекеттері;

жауап ықпал — хабарламаны жіберуге, тексеруге қатысуға немесе бұзушылық мән-жайларын анықтауға жәрдемдесуге байланысты хабарлаушы адам үшін қолайсыз салдарлар туғызатын кез келген тікелей немесе жанама әрекет не әрекетсіздік;

бұзушылық туралы хабарлама — бастама ақпараттандыру арналары арқылы жіберілген, бұзушылықты жасау, дайындау немесе ықтимал жасау фактісі, белгілері немесе негізделген күдік туралы ақпарат;

уәкілетті тұлға — осы Саясатқа сәйкес хабарламаларды қабылдау, тіркеу, қарау, тексеру немесе олардың нәтижелері бойынша шешім қабылдау жүктелген қызметкер, құрылымдық бөлімше, алқалы орган немесе осы жұмысқа тартылған сыртқы сарапшы;

оған қатысты хабарлама жолданған тұлға — хабарламада әрекеттері немесе әрекетсіздігі ықтимал бұзушылық ретінде көрсетілген жеке тұлға;

Бастама хабарлау — Қордың ішкі арналары арқылы жіберілген, хабарлаушы адамның бұзушылық туралы мәліметтерді ерікті түрде хабарлауы.